

stemmelse bliver udtrykt med de samme eller med andre Ord, lægger jeg ingen Vægt paa; men selve Bestemmelsen er for mig en absolut Betingelse for, at jeg i det Hele selv kan stemme for Loven, og at jeg kan tilraade det ærede Thing at stemme for den. Den høitagtede Justitsminister har i sine Bemærkninger til Lovforslaget, hvor han har udtalt sig om den gamle Lov, selv udtrykkelig sagt, at en Forandring i den maa betragtes „som hensigtsmæssig, om ikke paatrængende nødvendig“. Den ærede Justitsminister finder altsaa, at det er paa Grændsen af en paatrængende Nødvendighed, at vi faae en Forandring i den gamle Lov. Han siger dernæst, at den „ikke længer passer med Forholdene“, at disse have udviklet sig saaledes, at Anstuelen hos den store Flerhed af Befolkningen ikke giver Medhold til den gamle Lov, samt at der derfor neppe er noget Sted i Landet, hvor den „bliver bragt til Anvendelse iagtig efter dens Ord og Indhold“. Dernæst siger den ærede Justitsminister, at det omtrent er umuligt at overholde den, navnlig i de større Kjøbstæder, og saa fremdeles. Jeg skal ikke udtale nogen større Forømsmæssesdom over den gamle Lov end den, den ærede Justitsminister har udtalt; men netop fordi det er saaledes, at Loven, som den ærede Justitsminister har sagt, ikke bliver overholdt, hvorimod man har betragtet den som Noget, der stod paa Papiret, men som man ikke bryd sig videre om, siger jeg, at vi, dersom vi ikke kunne opnaa en Bestemmelse af den Natur som den, her er Tale om, meget hellere maa beholde den gamle Lov, som kun gjælder med Navneerdi, i Stedet for at faae en ny Lov, der skal overholdes. Derfor er det, at vi blive enige om dette Punkt, en afgjørende Betingelse for mig, for at jeg i det Hele kan stemme for Loven. Den ærede Minister henviser til, hvad der var passeret i 1853, da et af mig indbragt Lovforslag blev behandlet, og yttrede, at der dengang omtrent slet ikke var Tale om en saadan Bestemmelse. Nei, det var der heller ikke, men det er jo let forklarligt deraf, at der ikke i mit daværende Lovforslag var nævnt det Fjærneste om en saadan Bestemmelse, og at Ingen af Thingets Medlemmer stillede Ændringsforslag om at sætte Noget af den Art ind i Loven; derfor var der naturligvis ikke Anledning til at tale derom. Man betragtede det i 1853, altsaa 4 a 4½ Aar, efterat Grundloven var udkommen, som en Umulighed at tænke paa, at noget Saadant skulde indsættes i en ny Lov. Der var rigtignok en Justitsminister; men vi huske jo Alle, hvad det var for et Ministerium, hvoraf denne Justitsminister var Medlem. Dette Ministerium kunde gjøre mange Ting; det kunde udgive en grundlovstridig Forsatning, og naar det kunde gjøre det, var det ikke underligt, at den daværende Justitsminister var af en anden Mening. Vi have imid-

lertid ogsaa, som jeg sagde — og det staar fast — en Afstemning af Landsthinget fra den Tid, som viste, at det ikke vilde vide af en saadan Bestemmelse, idet et Medlem stillede Forslag om at indsætte en saadan, men det blev forkastet i Landsthinget. Jeg siger altsaa, at jeg holder mig dertil som det stærkeste Bevis paa, hvor langt vi nu 22 Aar efter ere komne i reagerende Retning, hvor langt vi staa tilbage fra, hvad den almindelige Mening var paa den Tid, at vi nu efter at have havt Grundloven i saa mange Aar komme til at indsætte en Bestemmelse af den Natur, som man ikke tænkte paa 4 Aar efter, at Grundloven var given. Hvad er det dernæst, som har gjort, at der nu er Tale om en Forandring? Er det ikke det, at Reaktionen er kommen saaledes op, at en forhænderende Minister har opgravede denne § 11 og har gjort den gjældende ved sine Politimestre rundt om i Landet? Er det ikke det, der har udfasket denne Brandsaffel, og som har bragt Uenighed og Strid rundt om i Landet? Er det ikke det, der har vift os, hvorledes Reaktionen i vore Dage ved enhver Leilighed triumferende reiser Hovedet i Beiret og søger at vindicere gamle forældede Love, som Folket havde troet vare begravede for 25 Aar siden? Under saadanne Forhold er det ikke underligt, at vi komme til at tale om en Bestemmelse som den, hvorom her er Spørgsmaal, og dersom vi ikke kunne komme ud over dette Punkt, dersom Reaktionen endnu er saa stærk under den nuværende Regjering, at den ikke vil gaa med, men maaste flere Aar kunde gaa hen, inden vi komme saa vidt, saa siger jeg: Lad os da blive ved den gamle Lov, der er skimlet og halvraaden, i Stedet for paany at stadfeste en Anstuelse, der ikke har noget som helst Medhold eller Hjemmel i Grundloven, men som kun bæres oppe af Reaktionen her i Landet. Man taler om, at det er for politiske Møder, man er bange. Ja, naturligvis er Reaktionen bange for disse Møder; det er selvfølgelig. Der, som den havde Flerheden af Befolkningen med sig ved saadanne Møder, var den ikke bange for dem, da ønskede den dem; men nu veed den, at Befolkningens store Flerhed gaar en anden Vej, end den vil, og saa tror den at kunne hindre de politiske Møder paa denne Maade. Er det imidlertid ikke i Følge vor Grundlov og vor hele Forsatning netop naturligt og rigtigt, at Befolkningen holder politiske Møder? Hvad vilde vor Frihed og vor Forsatning nytte, naar Befolkningen ikke havde faamegen Sands for Friheden, at den benyttede den ogsaa i Retning af politiske Møder, som netop ere til Oplysning, Belæring og Opmuntring i det Hele taget? Det er mærkverdigt at høre, at man under vor Grundlov ivrer imod Afholdelsen af politiske Møder som noget Farligt. Nei, lad Folket have sin Frihed til at komme sammen paa alle Møder! Der er ikke her Spørgsmaal om at vinde Frihed for Befolkningen til nogen som helst Uorden i nogen Retning.